

Enskild motion

Motion till riksdagen 2010/11:So598 mm

av Annika Carlsson och Helena Lindahl (C)

Nationell hälsokommitté med inriktning på hälsans sociala bestämningsfaktorer

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen begär att regeringen tillsätter en nationell hälsokommitté med inriktning på hälsans sociala bestämningsfaktorer i syfte att verka för god hälsa på lika villkor för hela befolkningen.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om den nationella kommitténs sammansättning m.m.

Motivering

Även om vårt land hör till Europas och världens mest jämlika ifråga om hälsa, hälsovård och hälsans sociala bestämningsfaktorer kvarstår betydande problem. Den återstående medellivslängden vid 30 års ålder är t ex 4-5 år lägre för personer med förgymnasial utbildning jämfört med sådana med postgymnasial. Den psykiska ohälsan bland ungdomarna har ökat. Bland de vuxna ökar de socialt betingade skillnaderna i dödlighet, framför allt bland kvinnor. Ett dåligt allmäntillstånd är vanligare bland arbetare än bland tjänstemän.

Det övergripande målet för folkhälsopolitiken enligt riksdagens beslut är att skapa samhällseliga förutsättningar för en god hälsa på lika villkor för hela befolkningen. Vi måste konstatera att vårt land har en bit kvar till detta mål. Centerpartiet ser en rättvis fördelning i liv och hälsa som en grundpelare i socialpolitiken.

Den 12 november 2008 arrangerade Centerpartiet ett stort seminarium i Riksdagens förstakammarsal om "Osund Ojämlighet" i hälsan. Huvudtalare var Professor Sir

Michael Marmot, världsledande forskare inom området, tillika ordförande i den av Världshälsoförsamlingen tillsatta globala kommissionen för hälsans sociala bestämningsfaktorer.

Utgående från vad som framkom i seminariet och i nyss nämnda kommissions slutrapport till WHO föreslog riksdagsledamöterna Kenneth Johansson och Lennart Levi i ett brev 2008-11-20 till folkhälsominister Maria Larsson inrättande av en Nationell kommission för rättvisa i liv och hälsa.

Kort tid därefter gav regeringen Statens folkhälsoinstitut (FHI) uppdrag att med utgångspunkt från den av riksdagen beslutade folkhälsopolitiken analysera vilka slutsatser som kan dras för svensk del av det arbete som bedrivits av den globala kommissionen.

FHI konstaterade i sin rapport att ett åtgärdsprogram syftande till att motverka socialt orsakade skillnader i hälsa kräver en integration mellan ett flertal politikområden, av vilka flera faller utanför de båda utredande myndigheternas kompetensområden. Vidare framhölls behovet av en löpande systematisk nationell uppföljning av ev. jämlikhetsbrister. Därutöver föreslås även några prioriterade insatser inom några av folkhälsopolitikens 11 målområden.

Mot bakgrund av detta och aktuella ställningstaganden inom Europeiska unionen och WHO:s Europaregion föreslår vi att Riksdagen uppdrar åt regeringen att tillsätta en Nationell hälsokommitté med såväl parlamentariker som forskare inom relevanta folkhälsovetenskaper, för att fullfölja det utredningsarbete som FHI inlett.

Stockholm den 25 oktober

2010

Annika Qarlssoon (C)

Helena Lindahl (C)